

Rapport til Nasjonalbiblioteket – prosjektgjennomføring

Hvilke krav stilles til rapportens innhold i tildelingsbrevet?

Spesielle føringer: Vi ber om å få tilsendt revidert prosjektplan dersom tildelt beløp eller føringer medfører behov for vestlige justeringer i prosjektet.

Kommentar: Det er ikke gjort vesentlige endringer i planen slik den er beskrevet i søknaden. Mindre tilskudd enn det ble søkt om førte til at prosjektleder ble ansatt i 50% stilling og ikke 100% stilling slik det var skissert i søknaden, prosjektet var likevel gjennomførbart med denne endringen noe som ble tatt hensyn til i utformelse av endelig prosjektplan ved at omfanget er tilpasset forutsetningene. Vi har brukt mer egeninnsats regnet som arbeidstid fra egne ansatte enn det ble lagt inn i søknad og budsjett.

Regnskap

Er det spesielle krav til regnskapet i tildelingsbrevet?

Se regnskap og revisoruttalelse.

Avvik fra budsjett

Det ble høyere lønnskostnader enn beregnet grunnet lønnsøkning og utvidelse av projekavslutning fra mai 2023 til september 2023. Dette ble nasjonalbiblioteket informert om. Det ble satt av 60 000 til design av rapport, det ble ikke brukt til dette. Rapporten ble produsert uten kostnader ettersom vi så at det var viktigere å ha en kvalitativ avslutning på prosjektet enn design-elementer og fysisk rapport. Vi har heller brukt kompetanse hos egne ansatte til design og utforming.

De tre postene “arbeidsmøter, reise admin”, “Organiserte aktiviteter og faglig påfyll deltakere” og “Konferanse, pres. Av resultater” har totalt hatt lavere kostnader enn budsjettet med. Siden lønnskostnader var høyere enn budsjettet med går regnskapet totalt opp innenfor budsjetttramme med et avvik på -13 522 som Drammen kommune dekker.

Prosjektgjennomføring

Forklar avvik i aktivitetsplanen.

Beskriv både negative og positive erfaringer.

I prosjektplanen var det skissert at prosjektgruppene skulle jobbe med problemstillingene slik de er beskrevet i målene i første prosjektår og at andre prosjektår skulle brukes til å «Lage en modell som beskriver effekter, synergier og utvikling av bibliotek og innbyggertorg (beste praksis)». Prosjektgruppene hadde et behov for å videreføre arbeidet fra år 1 inn i år to og jobbet i realiteten videre med de samme problemstillingene med fokus på å få en leveranse og en konklusjon ut av arbeidet. Det ble også noen forsinkelser i arbeidet grunnet covid-19 som hindret prosjektdeltakerne i å ha fysiske møter i deler av første prosjektår.

Vi har gjennomført fellessamlinger ca. en gang i halvåret slik det er skissert i endelig prosjektplan.

Det kom klart frem i løpet av prosjektarbeidet at det ikke finnes en entydig løsning eller svar på hva som er beste praksis for samorganisering av bibliotek og innbyggertorg. Vi har derfor ikke laget én modell slik det er skissert i prosjektplanen. Vi har skrevet en sluttrapport som er utarbeidet av de tre som ledet gruppene hvor vi deler erfaringer om hva som kan være utfordrende og hva som kan være positivt i en samorganiseringsprosess. Vi presenterer også fire ulike modeller som beskriver hvilke ulike typer sammenslåing av tjenestene som finnes. Videre har vi endt på å presentere ulike metoder for hvordan man kan jobbe godt sammen i en slik prosess og en beskrivelse av de ulike perspektivene som finnes og som må diskuteres i organisasjonen.

Vi opplevde at det tok lang tid for prosjektgruppene å komme i gang, det var også en utfordring at målene i prosjektet var vage, teoretiske og med liten praktisk forankring. Det var en avstand mellom prosjektets innhold og de ansattes arbeidshverdag. Det merket vi særlig i Drammen hvor vi er samorganisert på virksomhetsnivå, men hvor det ikke er etablert særlig samarbeid mellom innbyggertorg og de to bibliotekavdelingene, med unntak av Svelvik.

Vi har i løpet av prosjektet erfart og kommet frem til at målene kunne vært jobbet mer med før prosjektstart. Prosjektet la opp til en arbeidsmetodikk som var ukjent for oss, både ledelse og ansatte. Dette skapte noe usikkerhet rundt hva man egentlig ville ha ut av prosjektet som var relevant for de ansattes arbeidshverdag. Vi har likevel fått svært mye ut av arbeidet i prosjektet. De ansatte har jobbet på tvers av kommuner, arbeidssted og fagområder og fått tid til å møtes, diskutere, krangle og utfordre seg selv på ukjent territorium.

Måloppnåelse

Hvordan vurderer dere måloppnåelsen? Er formålet med prosjektmidlene nådd?

Hvordan er måloppnåelsen med tanke på organisasjonens egne målsetninger?

Vi hadde 6 ganske ambisiøse mål beskrevet i prosjektplan og søknad. Her går vi igjennom hvordan vi vurderer måloppnåelsen på hvert av dem:

1. Lære om effekter og utfordringer ved samorganisering og samlokalisering av bibliotek og innbyggertorg og hvordan man kan tilrettelegge for god samskapning i nærmiljøet.

Dette målet burde vært delt i to ettersom det inneholder to ulike områder. Vi valgte å ta bort den siste leddsetningen «Hvordan man kan tilrettelegge for god samskapning i nærmiljøet» når vi jobbet med målet. Likevel kan denne delen sies å være dekt gjennom gjennomføring av gjestebud hvor vi hadde dialog med lokale lag og grupperinger på ulike steder om hva de ønsket seg fra våre tjenester i deres nærmiljø.

Vi har undersøkt effekter og utfordringer ved samorganisering og samlokalisering gjennom diskusjoner, lest oss opp på andres erfaringer fra både Norge og Danmark, besøkt ulike

bibliotek og innbyggertorg og gjennomført to innbyggerundersøkelser og en ansattundersøkelse. Vi fikk særlig mange gode innspill i ansattundersøkelsen det kom tydelig frem fra de ansatte hva de syns var utfordrende.

Effekter og utfordringer ved samorganisering kan leses om i prosjektets sluttrapport.

2. Undersøke og beskrive hvordan organiseringen påvirker opplevelsen av tjenestene utad.

Dette målet er nådd gjennom to innbyggerundersøkelser gjennomført av Opinion i 2022 og 2023. Resultatene kan leses i egne rapporter. I tillegg er det gjennomført 25 gjestebud i prosjektperioden.

3. Å lage en modell som beskriver effekter, synergier og utvikling av bibliotek og innbyggertorg (Beste praksis).

Vi har ikke laget én enkelt modell men beskriver ulike modeller (former for) sammenslåing av tjenestene. Vi beskriver effekter, synergier og utvikling av bibliotek og innbyggertorg i sluttrapporten.

4. Undersøke og beskrive hvordan man kan sikre og utvikle biblioteket som uavhengig møteplass i ny organisering.

Dette temaet er dekket grundig i et eget kapittel i sluttrapporten. I tillegg arrangerte vi bransjedebatt om temaet i desember 2022 som ligger tilgjengelig på YouTube og Spotify.

5. Undersøke og beskrive hvordan den nye organiseringen kan styrke stedsutviklingen

Dette målet syntes prosjektgruppa det var svært vanskelig å jobbe med. De opplevde at målet omfavnet for mye og at temaet «stedsutvikling» var utenfor deres kompetanseområde. Gruppa endte opp med å velge medvirkningsmetoden «gjestebud» for å undersøke hva innbyggerne setter pris på i sitt nærmiljø, hva de drømmer om og hva innbyggertorg og bibliotek kan bidra med der de bor. Gjestebudene ble gjennomført i Askim, Mysen, Spydeberg, Skjønhaug, Tomter, Drammen sentrum og Svelvik.

6. Bidra til den nasjonale debatten om nye organisasjonsformer for bibliotek.

Vi har gjennom prosjektperioden fått i gang samtaler og debatt om organisering av bibliotek og innbyggertorg både lokalt og nasjonalt. I desember 2022 gjennomførte vi bransjedebatt med ca. 60 publikum til stede. I panelet hadde vi representanter fra Bergen, Tromsø, Tønsberg og Viken. På erfaringskonferansen som avsluttet prosjektet deltok ansatte fra blant annet Øygarden, Namsos, Flå, Sogndal, Skien, Porsgrunn, Holmestrand, Rakkestad, Larvik, Asker og ulike fylkesbibliotek. Begge arrangementene ble tatt opp som video og podcast og publisert på podcastserien vår på Spotify og lagt ut på drammensbibliotekets youtube kanal.

I mai 2022 skrev Vårt land en artikkel om bibliotekets uavhengighet basert på innbyggerundersøkelsen vi gjennomførte første året. I 2023 skrev Smaalenes Avis en artikkel om hva innbyggere ønsker seg av tjenestene etter å ha deltatt på presentasjonen av innbyggerundersøkelsen år 2. Vi har fått flere omtaler av prosjektet i Bok og bibliotek.

Eksempler til etterfølgelse

Inkludér gjerne konkrete erfaringer som andre kan dra nytte av.

Jobber man med mange ansatte fra ulike lokasjoner og kommuner så er det viktig å møtes fysisk og bli kjent. Når koronarestriksjonene ga seg og vi fikk til noen fysiske møtedager var det mye i prosjektets arbeid som løst. Teams kan brukes til meget, men er ikke alltid tilstrekkelig for å jobbe godt med kompliserte problemstillinger. En blanding av digitale møter med fysiske møtepunkt er å anbefale.

Ved å samarbeide på tvers av kommuner er man avhengig av å skape engasjement for prosjektet for å rekruttere prosjektdeltakere og ikke minst holde på engasjementet over så lang tid. Vi har til en viss grad erfart at det er de yngste i personalgruppen som har gitt mest inn i prosjektet og holdt på engasjementet.

Vi har designet våre innbyggerundersøkelser for at de skal være gyldige utenfor våre kommuner, og vært nøye på metodebruken for å kunne få validerbare og gyldige svar.

Videreføring

Har biblioteket tenkt å videreføre prosjektet eller resultatene i daglig drift, eventuelt hvordan?

I Drammen kommune ser det ut til at det kan bli noen muligheter for samlokalisering av bibliotek og innbyggertorg i både Svelvik og i Mjøndalen. Ved eventuelle flytteprosesser vil erfaringene fra prosjektet gi et godt grunnlag for videre utvikling av tjenestene. Videre tas også alle resultater og perspektiver med i betraktningen i videre drift og utvikling av virksomheten.

I Indre Østfold kommune er våre fem innbyggertorg og bibliotek samorganisert og samlokalisert i henhold til politisk vedtak. Våre erfaringer er at dette fungerer veldig bra, med jobbing på tvers i team, slik at alle ansatte får muligheten til å spesialisere seg samtidig som de er generalister i møtet med innbyggere. Modellen har (også gjennom brukerundersøkelsen) vist seg å bli godt mottatt av lokalsamfunnet. Erfaringene fra prosjektet tar vi med oss videre i utviklingen.